

## ביטוח אבטלה – חוק יישום תכנית ההתנתקות



המוסד לביטוח לאומי  
מינהל גמלאות  
תחום אבטלה

שד' ויצמן 13, ירושלים 91909  
טל. 6709016-02 פקס. 5377055

17 יולי 2005  
י' תמוז תשס"ה

חוזר כללי: 125 / 05  
אבטלה : 1405

אל :  
מנהלי סניפים  
מנהלי תחומי גמלאות  
מנהלי סניפי משנה  
מנהלי מחלקות ופקידי תביעות  
רכזי הדלפק הקדמי  
מנהלת מרכז המידע הטלפוני

הנדון : חוק יישום תכנית ההתנתקות – ביטוח אבטלה

### 1. כללי

ביום 16.2.2005 התקבל בכנסת חוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2005. בחוק זה הוסדרו ענינים שונים הנוגעים לפינוי ישראלים ונכסיהם מחבל עזה ומשטח מצפון השומרון, הוגדרו כללי הפיצוי ושיעורי הפיצוי לזכאים, ונקבעו סוגי הסיוע לזכאים ושיעוריהם, בתהליך הפינוי והמעבר למקומות מגורים ולמקומות תעסוקה חדשים.

במסגרת החוק הוכנסו תיקונים בסעיפים שונים בחוק הביטוח הלאומי, להתאמת הזכויות בביטוח הלאומי לזכויות שנקבעו בחוק יישום תכנית ההתנתקות.

בחוזר זה יפורטו, בתמצית, זכויות שנקבעו בחוק הנ"ל והשלכותיהן על הזכאות לדמי אבטלה.

### 2. זכאות לדמי הסתגלות

בחוק נקבעו הזכאים ותנאי הזכאות לדמי הסתגלות חודשיים, שישולמו ע"י מינהלה שפועלת במשרד ראש הממשלה, עפ"י תביעות שתוגשנה לה. (בחוק הביטוח הלאומי, דמי הסתגלות לפי חוק יישום תכנית ההתנתקות, מוגדרים כדמי הסתגלות מיוחדים – ראו בהמשך סעיף 4 (1)).

#### (1) הזכאים לדמי הסתגלות

(1) עובד שהתפטר מעבודתו אצל מעסיק בשטח המפונה, עקב הפינוי, או שמעבידו פיטר אותו עקב הפינוי.

(2) עובד, שמרכז חייו בשטח המפונה, שהתפטר או פוטר מעבודתו, אצל מעסיק שאינו בשטח המפונה, וההתפטרות או הפיטורין היו בשל העתקת מקום מגוריו עקב הפינוי.

(3) בעל עסק שמרכז חייו בשטח המפונה.

## (2) תקופת דמי ההסתגלות:

משך תקופת ההסתגלות נקבע בחוק, בהתאם למספר חודשי הוותק בעבודה (או בעסק) כלהלן:

(1)	עד 12 חודשי ותק	-	חודש זכאות אחד
(2)	13 עד 24 חודשי ותק	-	שני חודשי זכאות
(3)	25 עד 36 חודשי ותק	-	שלושה חודשי זכאות
(4)	37 עד 48 חודשי ותק	-	ארבעה חודשי זכאות
(5)	49 עד 60 חודשי ותק	-	חמשה חודשי זכאות
(6)	61 חודשי ותק או יותר	-	ששה חודשי זכאות

מי שמלאו לו 50 שנים לפחות והוא אינו זכאי לקבל גמול פרישה (ראה סעיף 3 להלן) זכאי למספר כפול של חודשי דמי ההסתגלות.

## (3) סכום דמי ההסתגלות לחודש:

(1) לגבי עובד – ממוצע שכרו החודשי ב-12 חודשי עבודה שקדמו ליום קובע שנקבע בחוק.

- הסכום המירבי של דמי ההסתגלות – פעמיים השכר הממוצע במשק לחודש, בהתאם לחלקיות המשרה של העובד.
- הסכום המזערי של דמי ההסתגלות – שכר המינימום לחודש, בהתאם לחלקיות המשרה של העובד.

(2) לגבי בעל עסק – בחוק נקבעה נוסחה לחישוב סכום דמי ההסתגלות לבעל עסק, בהתאם לנתוני הרווח התפעולי של העסק, אך לא יותר מהסכום המירבי.

## (4) השלמות תשלום דמי ההסתגלות על הזכאות לדמי אבטלה

(1) מניעת תשלום דמי ההסתגלות ודמי אבטלה בעד אותו הזמן – לסעיף 320 (ז) לחוק נוסף סעיף (א4) הקובע כי לא יהיה אדם זכאי לדמי אבטלה בעד התקופה שבה הוא זכאי לדמי ההסתגלות המיוחדים.

לשימת לבכם! דמי ההסתגלות לענין זה הינם דמי ההסתגלות המיוחדים, המשולמים לפי חוק יישום תכנית ההתנתקות, בלבד.

(2) לסעיף 162 נוסף סעיף קטן (5) לפיו היעדרות מעבודה בתקופה שבעדה שולמו דמי ההסתגלות המיוחדים, תיחשב ל"ימים חסרים", לפי מספר חודשי הזכאות שנקבע לכל זכאי.

בהתאם לכך מי שבחר לקבל דמי ההסתגלות בסמוך לאחר הפסקת עבודתו, ופנה לקבלת דמי אבטלה לאחר מכן, תחושב תקופת האכשרה כך שהחודשים בעדם קיבל דמי ההסתגלות יימנו כימים חסרים.

### 3. זכאות לגמול פרישה

#### (1) תנאי הזכאות לגמול פרישה ושיעורו

עובדים שהפסיקו את עבודתם בשטח המפונה ומרכז חייהם היה בשטח המפונה, מלאו להם 55 שנים לפחות, וזכאים לגמול הסתגלות, יהיו זכאים גם לגמול פרישה חודשי, אם הם עמדו בתנאים נוספים שנקבעו בחוק.

גמול הפרישה ישולם להם עד הגיעם לגיל פרישת החובה הקבוע לגביהם בחוק גיל פרישה.

גמול הפרישה החודשי יהיה בשיעור 60% מדמי ההסתגלות שקיבלו. גמול הפרישה המירבי יהיה בשיעור של 70% מהשכר הממוצע בהתאם לחלקיות המשרה של העובד. גמול הפרישה המזערי יהיה בשיעור של שכר מינימום, בהתאם לחלקיות המשרה של הזכאי.

לשימת לבכם!

החוק מאפשר חפיפה בין החודשים בעדם משולם גמול הפרישה לבין החודשים בעדם שולמו דמי ההסתגלות המיוחדים.

#### (2) השלכות תשלום גמול פרישה על הזכאות לדמי אבטלה

נוספה הוראה לסעיף 175(א) לחוק לפיה זכאי לדמי אבטלה שבעד אותו הזמן יש לו הכנסה מגמול פרישה, תנוכה הכנסתו מגמול הפרישה מדמי האבטלה המגיעים לו, עפ"י הכללים הנהוגים לענין זה לגבי מובטל שיש לו הכנסה מקצבת פרישה (פנסיה).

### 4. קבלת מידע

בחוק נקבע כי המינהלה, האחראית על התשלומים השונים למפונים, תעביר למוסד לביטוח לאומי, מדי חודש, רשימה של מקבלי דמי הסתגלות וגמול הפרישה.

פרטים מלאים לגבי סדרי העברת המידע והאופן בו יוצג המידע בפניכם, למניעת תשלומי כפל ולמיצוי זכויות, יימסרו בהמשך.

### 5. הנחיות כלליות

#### (1) הצדקה להפסקת עבודה

בסעיף 60 לחוק יישום תכנית ההתנתקות הוגדרו נסיבות בהן יראו התפטרות של עובד כפיטורים, לענין חוק פיצויי פיטורים, במקרים בהם העתיק עובד את מקום מגוריו עקב הפינוי, למקום מגורים מחוץ לתחום המפונה.

להלן הנחיות להכרה בהתפטרות כהתפטרות מוצדקת לענין סעיף 166 (ב) לחוק הביטוח הלאומי, בתביעות לדמי אבטלה, עפ"י העקרונות שנקבעו בסעיף 60 לחוק יישום תכנית ההתנתקות:

(1) עובד שמקום עבודתו היה מחוץ לתחום המפונה – המרחק בין מקום המגורים החדש לבין מקום העבודה ביום ההתפטרות עולה על 40 ק"מ

(2) ההתפטרות היתה במועד שאינו מאוחר מתום 12 חודשים מהיום בו עבר למקום המגורים החדש.

(3) תובע אבטלה שהקדים את התפטרותו בטענה כי עליו לארגן את ביתו ומשפחתו לקראת המעבר למקום מגורים חדש, יש להכיר בהתפטרות זו כהתפטרות מוצדקת. אם מקום העבודה היה בתחום המפונה, יש להכיר בהתפטרותו כהתפטרות מוצדקת, ללא התנאי של 40 ק"מ.

## סניפים מטפלים (2)

כדי לסייע לתושבי האזורים המפונים הוקמו ע"י שירות התעסוקה מרכזים ליעוץ והשמה, באזור אשקלון הוקם מרכז לתושבים מחבל עזה ובאזור עפולה הוקם מרכז לתושבים מצפון השומרון.

תובעי דמי אבטלה שיתייצבו במרכזים אלה יוכלו להגיש תביעות לסניפים אשקלון ועפולה, ללא קשר למקום המגורים החדש שלהם. ואולם, אם תוגשנה תביעות לסניפים אחרים, בהתאם לאזורי המגורים החדשים, כל סניף יטפל בתביעות שבתחום אחריותו.

סניפי אשקלון ועפולה יעבירו, עפ"י שיקול דעתם, תביעות שהוגשו אצלם אם יסתבר שהן שייכות לאזורי אחריות של סניפים אחרים.

**ב ב ר כ ה,**



**אבי צרפתי**  
**מנהל אגף גמלאות מחליפות שכר**